

Målnummer:	7556-08	Avdelning:	2
Avgörandedatum:	2009-05-14		
Rubrik:	Omvandling av preferensaktier till stamaktier har inte ansetts utgöra avyttring av preferensaktierna när styrelsens beslut om omvandling följde av en bestämmelse i bolagsordningen. Förhandsbesked angående inkomstskatt.		
Lagrum:	<ul style="list-style-type: none">• 44 kap. 3 § inkomstskattelagen (1999:1229)• 4 kap. 6 § aktiebolagslagen (2005:551)		
Rättsfall:	<ul style="list-style-type: none">• RÅ 1997 ref. 81• RÅ 2000 ref. 44• RÅ 2005 ref. 76		

REFERAT

I en ansökan hos Skatterättsnämnden om förhandsbesked uppgav A bl.a. följande. Han är aktieägare i X AB. X AB har för närvarande endast ett aktieslag. X AB:s styrelse har beslutat att genomföra en nyemission genom att emittera ett nytt aktieslag - preferensaktier - med företrädesrätt för befintliga aktieägare. Samtliga tidigare utgivna aktier ska vara stamaktier. Företrädesrättsemissionen är villkorad av godkännande vid extra bolagsstämma. Företrädesrätt att teckna de nya preferensaktierna tillkommer nuvarande stamaktieägare i förhållande till det antal aktier innehavaren förut äger. Två stamaktier ger rätt att teckna en ny preferensaktie för 48 kronor. Preferensaktierna kommer att ha en livslängd på ca fyra och ett halvt år. Efter årsstämman 2013 kommer nämligen preferensaktierna att obligatoriskt omvandlas till stamaktier. För att inte riskera att preferensaktierna får för låg likviditet i marknaden kommer det att finnas möjlighet till frivillig omvandling under vissa förutsättningar. En preferensaktieägare kan i enlighet härmed under februari och augusti varje år (med början i augusti 2009) hos styrelsen begära att preferensaktien omvandlas till stamaktie. Sådan omvandling får bara avse ägarens hela innehav av preferensaktier. Preferensaktierna har företrädesrätt till vinstutdelning upp till ett belopp lika med 10 % av teckningskursen, dvs. 4,80 kr, därefter har stamaktierna rätt till vinstutdelning upp till samma belopp och om det därefter finns ytterligare medel för utdelning fördelas detta lika mellan samtliga aktier oavsett aktieslag. För vinstutdelning som beslutas under 2009 gäller delvis andra villkor. Rätten till utdelning är inte kumulativ. Preferensaktien medför lika rösträtt som stamaktien. - A ställde, i egenskap av stamaktieägare följande fråga till Skatterättsnämnden. Om han tecknar preferensaktier i enlighet med erbjudandet och har kvar dessa aktier när de obligatoriskt omvandlas till stamaktier med tillämpning av bestämmelsen i bolagsordningen om obligatorisk omvandling månaden efter årsstämma hålls år 2013 anses han då ha avyttrat preferensaktierna och genom byte ha förvärvat stamaktierna?

Skatterättsnämnden (2008-11-07, André, ordförande, Svanberg, Dahlberg, Diurson, Gäverth, Pålsson, Werkell) yttrade: Förhandsbesked - Aktierna ska inte anses avyttrade. - Motivering - Sökanden äger aktier i X AB. Banken, vars aktier är börsnoterade och av samma slag, avser att genomföra en till ägarna riktad kontant nyemission av aktier enligt följande. Emissionen ska beslutas på en extra bolagsstämma i november 2008. Villkoren för aktierna ska tas in i bolagsordningen. De nya aktierna ska vara s.k. preferensaktier med företrädesrätt till utdelning som beslutas under vart och ett av åren 2009-2013 med högst vissa angivna belopp. Outnyttjad företrädesrätt till utdelning får inte sparas till senare år. Företrädesrätten omfattar även förtur till betalning upp till

ett visst belopp om banken upplöses genom likvidation. Styrelsen är skyldig att under kalendermånaden närmast efter den månad i vilken årsstämma hålls år 2013, i förekommande fall dock tidigast dagen efter avstämningsdagen för rätt till vid denna årsstämma beslutad vinstutdelning, fatta beslut om omvandling av samtliga preferensaktier till stamaktier. Därefter ska den registreras hos Bolagsverket och antecknas i avstämningsregistret. Vid sidan av denna "obligatoriska omvandling" kommer ägare till preferensaktier att ges rätt att under vissa bestämda tidsperioder dessförinnan få sina aktier omvandlade till stamaktier. Det görs för att inte riskera att preferensaktierna får för låg likviditet i marknaden. - Fråga är om den av styrelsen beslutade obligatoriska omvandlingen ska anses innebära att sökanden avyttrar aktierna i utbyte mot stamaktier. - Skatterättsnämnden, som förutsätter att styrelsen kommer att besluta om obligatorisk omvandling i enlighet med vad som föreskrivs i § 3 i förslaget till ändring av bolagsordningen, gör följande bedömning. - En omvandling som innebär att en aktie ges rätt till ökad eller minskad utdelning har i praxis bedömts som en sådan förändring i andelsrätten som i princip leder till att aktien anses avyttrad (jfr RÅ 2005 ref. 76 och där angivna fall). Det framgår emellertid också att det kan finnas omständigheter som motiverar att principen frångås. - Gemensamt för de fall där nämnda princip har tillämpats är att omvandlingen medfört att rätten till utdelning ändrats. I förevarande fall kommer preferensaktiernas företrädesrätt till utdelning att ha upphört innan styrelsen ska besluta om att omvandla aktierna till stamaktier. - Den aktuella omvandlingen, inklusive en registrering därav, leder enligt Skatterättsnämndens mening inte till någon förändring av andelsrätten. Omvandlingen medför därför inte att aktierna ska anses avyttrade. Inte heller den omständigheten att företrädesrätten stegvis upphör leder till att aktierna ska anses avyttrade vid något tidigare tillfälle. Med hänsyn till att företrädesrätten till betalning vid likvidation närmast kan ses som ett komplement till företrädesrätten till utdelning bör förekomsten av ett sådant villkor inte föranleda någon annan bedömning. Frågan ska därför besvaras nekande.

Skatteverket överklagade och yrkade att Regeringsrätten skulle ändra förhandsbeskedet och förklara att omvandlingen av preferensaktier till stamaktier ska anses som en sådan avyttring som medför kapitalvinstbeskattning. Verket anförde bl.a. följande. Preferensaktierna har bättre rätt till utdelning i fyra och ett halvt år och vid en likvidation bättre rätt till andel i bolagets kapital så länge de inte omvandlats till stamaktier. Nedsättningen av rätten till utskiftade belopp vid likvidation innebär en sådan ändring av andelens storlek att en avyttring ska anses föreligga. Detta fall bör behandlas på samma sätt som när rätten till utdelning förändras. Att företrädesrätten till betalning vid likvidation närmast kan ses som ett komplement till företrädesrätten till utdelning ändrar inte det faktum att den kvarstår så länge som beslut om omvandling inte sker. Preferensaktierna ändrar karaktär när de konverteras till stamaktier genom beslut av styrelsen. Andelen i bolaget ändras således genom ett aktivt beslut och en avyttring bör därför anses föreligga. Även en ändring av bolagsordningen som ändrar andelen i bolaget utgör en avyttring (RÅ 2000 ref. 44). Eftersom det står bolagsstämman fritt att ändra bolagsordningen och t.ex. förlänga tiden innan konverteringen ska ske är denna inte förutbestämd och obligatorisk även om bolagsordningen vid emissionen anger tidpunkten för konvertering.

A bestred ändring av förhandsbeskedet och anförde bl.a. följande. Vad bolaget velat uppnå har utslutande varit att göra emissionen attraktiv genom att ge de nyemitterade aktierna företrädesrätt till vinstutdelning under en begränsad initial period. Det är enligt aktiebolagslagen (2005:551) inte möjligt att emittera nya stamaktier med sådan företrädesrätt till vinstutdelning. Genom att det anges i bolagsordningen att de nyemitterade aktierna obligatoriskt ska omvandlas till stamaktier kort efter årsstämman 2013 uppnås samma sak som om de från början varit stamaktier med företrädesrätt till vinstutdelning under en initial period. Styrelsens beslut efter årsstämman 2013 utgör bara en åtgärd för att verkställa bolagsstämmebeslutet. Företrädesrätten vid likvidation är

ingen självständig rätt utan bara ett komplement till företrädesrätten till utdelning. Genom den på förhand föreskrivna obligatoriska omvandlingen upphör även företrädesrätten vid likvidation. Gemensamt för rättsfallen RÅ 1997 ref. 81, RÅ 2000 ref. 44 och RÅ 2005 ref. 76 är att en omvandling gav upphov till en förändring i andelsrätten som annars inte hade ägt rum. I nu föreliggande mål är konverteringen från preferensaktier till stamaktier inte beroende av någon framtida omständighet utan den obligatoriska omvandlingen är ett från början gällande villkor fastställt i bolagsordningen.

Regeringsrätten (2009-05-14, Sandström, Brickman, Jermsten) yttrade: Skälen för Regeringsrättens avgörande. Enligt förutsättningarna för förhandsbeskedet ska bolaget ta in ett omvandlingsförbehåll i bolagsordningen. Med omvandlingsförbehåll avses enligt 4 kap. 6 § första stycket i 2005 års aktiebolagslag ett förbehåll om att en aktie av ett visst slag under vissa angivna förutsättningar och på närmare angivet sätt ska kunna omvandlas till en aktie av annat angivet slag.

Med stöd av omvandlingsförbehållet avser bolaget att ge ut preferensaktier som efter beslut av styrelsen ska omvandlas till stamaktier. Preferensaktierna har viss i bolagsordningen angiven företrädesrätt till utdelning och till betalning vid likvidation. Styrelsens beslut att omvandla preferensaktierna ska, vilket också anges i bolagsordningen, fattas under månaden efter den månad i vilken årsstämma hålls år 2013. Frågan i målet är om omvandlingen av aktierna till stamaktier innebär att aktierna ska anses avyttrade.

Möjligheten att ge ut omvandlingsbara aktier infördes med 1975 års aktiebolagslag (3 § sista stycket). Bestämmelsen har i 2005 års aktiebolagslag ändrats endast redaktionellt. I författningskommentaren till 4 kap. 6 § sägs att det i bolagsordningen kan föreskrivas t.ex. att omvandlingen ska ske automatiskt vid en viss tidpunkt eller när ett visst förhållande inträffar eller att omvandlingen ska kunna begäras av bolaget eller aktieägarna.

Det är i detta fall inte fråga om en rent automatisk omvandling eftersom omvandlingen förutsätter ett beslut av styrelsen. Att ett sådant beslut ska fattas av styrelsen är emellertid fastlagt i bolagsordningen. Omständigheterna i målet skiljer sig i detta hänseende från omständigheterna i rättsfallet RÅ 2005 ref. 76.

I det nu aktuella fallet är villkoren rörande utdelning m.m. under den inledande perioden angivna i bolagsordningen. Även för tiden därefter kan de ekonomiska rättigheterna sägas vara definierade. Eftersom de villkor som är knutna till andelsrätten är bestämda från början innebär omvandlingen inte någon sådan villkorsändring och förändring i andelsrätten som kan leda till att aktierna ska anses avyttrade. Skatterättsnämndens förhandsbesked ska därför fastställas.

Regeringsrättens avgörande. Regeringsrätten fastställer förhandsbeskedet.

Regeringsråden Billum och Hamberg var av skiljaktig mening och anförde: En omvandling som innebär att aktier ges rätt till ökad eller minskad utdelning har i praxis bedömts som en sådan förändring i andelsrätten som i princip leder till att aktierna anses avyttrade (RÅ 1997 ref. 81 och RÅ 2000 ref. 44). Det saknas anledning att anlägga ett annat synsätt när omvandlingen innebär att aktiernas företrädesrätt vid bolagets likvidation ändras. Även om en omvandling av detta slag är förutsedd genom att det i bolagsordningen tagits in ett omvandlingsförbehåll kan omvandlingen, när den väl beslutas, inte fråntas karaktären av en ändring i andelsrätten (jfr RÅ 2005 ref. 76). Den i målet aktuella omvandlingen till stamaktier ska således enligt vår mening anses medföra att preferensaktierna avyttras.

Föredraget 2009-03-04, föredragande Bertelsen, målnummer 7556-08

Sökord: Förhandsbesked, skatter, inkomstskatt; Inkomst av kapital

Litteratur: Prop. 1975/76:180 s. 169; prop. 2004/05:85 s. 545 f.; SOU 1975:53 s. 172; Nils Mattsson, Aktiebolagens finansieringsformer 1977 s. 168-176; Andersson m.fl., Inkomstskattelagen 2009, s. 1275-1278; Ulf Tivéus, Skatt på kapital, 12 u. 2008, s. 102-104
